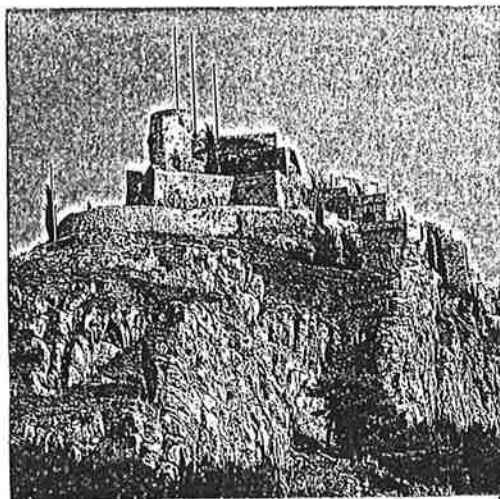

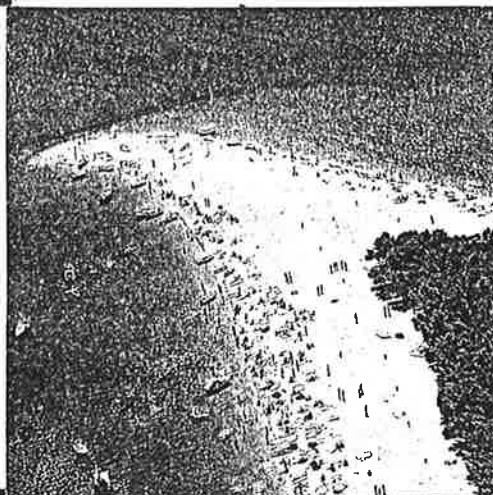
broj 10 / srpanj 1995.

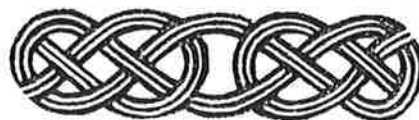
RIJEČ

**Glasnik
Hrvatske
kulturne
zajednice**

WIESBADEN

Naslovnica:

Fotografije:

1. Tvrđjava Klis
2. Zlatni rat, Bol, Brač
3. Dalmatinski maslinik

RIJEČ - Glasilo Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden
WORT - Mitteilungsblatt der Kroatischen Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.

Odgovara: Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden
Verantwortlich: Kroatische Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.
Friedrichstr.24
65185 Wiesbaden

Tel.: 0611/ 443482 i 174153
Faks: 0611/ 495111

Urednici: Biserka Andrijević, Edvin Bukulin i Maja Runje
Redaktion:

Bankovni racun: Nassauische Sparkasse Wiesbaden
Kto/ 116 027 186
BLZ/ 510 500 15

ČLANOVIMA HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE WIESBADEN I DRAGIM
PRIJATELJIMA KOJI PODUPIRU I PRATE RAD NAŠEGA DRUSTVA

Štovani i dragi prijatelji,

u ruci Vam je upravo deseti broj naše "Riječi". To je prilika za ocjenu o njenoj kakvoći i njenim nedostacima te smo u redakciji posebno intenzivno razmišljali kako da u okvirima naših mogućnosti dalje napredujemo kvalitetom. Veselili bismo se ako bi i Vi, posebno ovom prilikom, našli vremena i javili nam se svojim ocjenama, poticajima, prijedlozima i - prilozima.

Izražavajući želje za većom suradnjom, željom koju imaju sve redakcije, i one prave, velike, i ovakve male poput naše, ne želimo prigovarati svojim članovima i čitateljima za nesuradnju. Ni govora! Mi bismo samo voljeli još više kontakata, a sa zadovoljstvom konstatiramo da je i sadašnja suradnja veoma dobra. Projekt je upravo zato i moguć jer u našoj wiesbadenskoj zajednici nailazimo na zanimanje i podršku.

Posebno smo zahvalni brojnim sugovornicima - u ovom broju susrećemo Miru Damjanović u Razgovorima i brojne druge osobe u Anketi - te se veselimo prijateljskoj otvorenosti kojom nam otvaraju vrata i primaju na razgovor. Smatramo da nas iskustva te životni putovi i koncepti o kojima na taj način saznajemo obogaćuju u osobnom smislu i u smislu stvaranje jedne lokalne hrvatske javnosti koja će nam pomoći da izoštrimo ukupne slike o nama samima.

Srdačno Vas pozdravljamo! Želimo Vam divno ljeto na moru i u svakom drugom hrvatskom kraju!

Vaši: Biserka Andrijević (tel.06128/42483);
Maja Runje (tel.0611/443482);
Marija Crnčić (tel.06122/16940);
Mato Žugaj (tel.0611/300709);
Brigita Bekić (tel.0611/505348);
Ante Marinčić (tel.0611/9450439);
Marija Begić (tel.0611/520434);
Željko Žigrić (tel.06192/31766);
Ivo Andrijević (tel.06128/42483);
Zvonko Oslaković (tel.06722/64443);
Marijan Batinić (tel.0611/372930).

P I S M A

Štovane urednice i urednici,

čitala sam gotovo sve brojeve "Riječi" - dodju mi u ruke preko prijatelja koji su članovi Hrvatske kulturne zajednice- pa Vam želim reći da "Riječ" smatram zanimljivom i informativnom.

Ja sam druga generacija iseljenika. Rodjena sam u Njemačkoj. Zato mi je posebno zanimljivo čitati o sudbinama starijih od mene te o počecima iseljeničtva. Takodjer mi je drago da uvijek imate i po koji njemački tekst jer time pokazujete da želite sudjelovati u njemačkoj kulturi.

Želim Vam da se proširi krug čitatelja i suradnika.

Uz poštovanje

Ivanka Baričević, Bad Schwalbach

Poštovani prijatelji,

rado čitam "Riječ" ali mi se nekako čini da ste sada našli jedan kalup i da su svi primjerci jednaki. Slike su takodjer jako loše, ponekad se ništa ne vidi. Bilo bi puno bolje da "Riječ" tiskate u tiskari i da bude uvezena u čvrstije stranice. Sad je polako već vrijeme da Vaš glasnik poprimi malo profesionalniji oblik.

Moja kritika je dobronamjerna. Nemojte mi zamjeriti.

Primate pozdrave

Marko Šarić, Wiesbaden

R a z g o v o r i

M I R A D A M J A N O V I Ć

Razgovaramo s Mirom Damjanović, članicom predsjedništva Vijeća stranaca Grada Wiesbadena te članicom predsjedništva wiesbadenskog Njemačko-hrvatskog kluba 1000.

Mira Damjanović živi od 1970. s obitelji u Wiesbadenu. Po struci je nastavnica jezika; radi kao suradnica Znanstvene knjižnice "Hoeschst AG"-a u Wiesbadenu. Voli Zagreb, odakle je rodom, a još malo više svoj novi dom na Korčuli.

Riječ: Gospodjo Damjanović, 1993. izabrani ste, zajedno s gospodinom Ivanom Milekom u Vijeće stranaca Grada Wiesbadena kao predstavnica Hrvatske liste. Zanima nas Vaša ocjena o radu Vijeća stranaca: Njemački zakon o strancima je naime, kao što mu i ime kaže, zakon koji nas i nakon tridesetgodišnjeg boravka tretira strancima, dok većina upućenih smatra da se u međunarodnom pravnom smislu u međuvremenu radi o useljenicima na koje treba gledati kao na etničke manjinske zajednice i pridavati im drugačiju pažnju. Kako na ta osnovna pitanja gleda Vijeće stranaca i kakva su njegove stvarne mogućnosti? Radi li se o značajnim mogućnostima djelovanja i suodlučivanja ili tek o statiranju?

Damjanović: Istina je vjerojatno negdje u sredini. Vijeća stranaca su za sada tek savjetodavna tijela u okvirima njemačkih općinskih ili gradskih političkih struktura te ne mogu donositi izvršne odluke. No, kako za sada nema drugih mogućnosti djelovanja, smatram da je naša prisutnost u Vijeću stranaca veoma važna. Činjenica je međutim da mi zapravo nismo u stanju iskoristi sve mogućnosti koje nam i uz sadašnju restriktivnu zakonsku podlogu stoje na raspolaganju. Rad u Vijeću stranaca je naime isključivo volonterski rad, obavljamo ga nakon vlastitog radnog vremena, te njegova kvaliteta nije onakva kakva bi mogla biti kada bi mu mogli posvetiti više vremena. Drugi je problem što mi stranci načelno nemamo dovoljno političkog iskustva i kulture i ne poznajemo putove kojima bismo mogli doći do ciljeva do kojih je možda moguće već sada doći.

U Njemačkoj je doista veliki broj stranaca i mi bismo sigurno mogli postavljati veće zahtjeve - mada ja mislim da u postavljanju zahtjeva treba biti umjeren i realan - kada bismo prakticirali veći stupanj političkog angažmana. No, možemo učiti. I ja moram učiti. Kad sam počela raditi u Vijeću stranaca, moje je političko znanje bilo skromno i zapravo nisam razumjevala mehanizme političkog djelovanja niti mehanizme političke procedure. Vremenom sam stekla iskustvo i rutinu.

Inače, prisustvo i rad u Vijeću stranaca su važni i stoga što su na taj način mogući mnogi politički susresti i kontakti. Kao predstavnica Vijeća stranaca imam pristup mnogim relevantnim mjestima. Često smo takodjer na raznim formalnim i neformalnim susretima. Nedavno sam npr. bila predstavljena njemačkom predsjedniku Romanu Herzogu, kada je u svibnju prvi put posjetio Wiesbaden. Inače, Vijeće stranaca Grada Wiesbadena uživa poseban ugled u Njemačkoj. Njegov se rad smatra organizacijski uzornim, a sadržajno produktivnim.

Riječ: Kakva je struktura Vijeća stranaca Grada Wiesbadena ?

Damjanović: U Vijeću su zastupljene brojne etničke skupine koje žive u Wiesbadenu - inače u Wiesbadenu živi oko 50 tisuća stranaca iz oko 150 raznih zemalja - no najprisutniji su predstavnici turske skupine. Zanimanje za sudjelovanje u radu Vijeća stranaca je u turskoj zajednici veoma naglašeno, tako da su njihovi predstavnici dobro profilirani i brojni, i zapravo ih je u Vijeću stranaca nemoguće nadglasati. Takvo zanimanje u ostalim velikim skupinama, pa ni među Hrvatima, nažalost nije prisutno. Hrvati bi inače, po svom broju, kada bi iskoristili svoje pravo glasa, u Vijeću mogli imati više predstavnika. Velika mi je želja da hrvatsko sudjelovanje na sljedećim izborima bude intenzivnije.

Riječ: Je li smisao Vašeg mandata prvenstveno zalaganje za specifične interese hrvatske zajednice ili za ukupne opće interese manjinskih zajednica ?

Damjanović: Prvenstveno se zalažem za interese hrvatske zajednice, a u okvirima općih interesa svih skupina.

Riječ: Koje su teme za koje se u ovom trenutku prioritarno zalažete u okvirima Vijeća stranaca.

Damjanović: To su svakako dvije središnje migrantske teme : zalaganje za pravo glasa u općinskim / gradskim okvirima te zalaganje za ostvarivanje prava na dvojno državljanstvo. Vjerujem da će i jedan i drugi zahtjev u sljedećih nekoliko godina biti ostvareni.

Riječ: Djelatni ste i u Njemačko-hrvatskom klubu 1000. Koji su bili motivi koji su Vas potakli na rad u toj inicijativi ?

Damjanović: U trenutku kada je Hrvatskoj trebala hitna pomoć, Njemačko-hrvatski klub 1000 je znao tu pomoć organizirati efikasno i nebirokratski i to me potaklo da se pridružim. Klub ima iza sebe brojne akcije, a u ovom trenutku se naš rad koncentrirao na pribavljanje skupih lijekova, ortopedskih pomagala i opreme za bolnice.

Riječ: U zadnje se vrijeme sve češće čuju glasovi, i među Hrvatima u Njemačkoj, a i među onima u Hrvatskoj, da bi humanitarni rad trebalo zabaciti, a energije koristiti na lobiranje, na otvaranje mogućnosti investiranja i kreditiranja i druge slične djelatnosti?

Damjanović: Humanitarni rad ima smisla tako dugo dok ima onih kojima je potreban, a takvih je u Hrvatskoj još puno. Uostalom, velikodušnost i

odricanje za one koji su u nestašici i velikoj potrebi je uvijek opravdana. I bogate zemlje trebaju humanitarne inicijative, a kamoli ne bi trebala Hrvatska i njezini stanovnici.

Riječ: Ovih dana ste ponovo boravili u Hrvatskoj, ovaj puta u Zagrebu. Kakve ste utiske donijeli sa sobom ?

Damjanović: Imala sam puno susreta s prijateljicama i prijateljima iz zagrebačkih školskih dana i to me, naravno, razveselilo. Inače, uočila sam da nitko ne priča previše o ratu, kao što to činimo mi ovdje. Pitala sam ih kakve su dužnosti preuzeli u društvenom životu grada i saznala da se izvan svog privatnog i profesionalnog života ne žele baviti ničim drugim. To me malo razočaralo. Ako su prije postojali razlozi da ljudi nisu željeli imati posla s politikom, utoliko više danas postoje važni razlozi da se ljudi angažiraju u skupinama, inicijativama, strankama, itd.

Riječ: Gospodjo Damjanović, osim što ste angažirana žena Vi ste i majka i zaposlena žena.

Damjanović: Da, imam odraslog sina, a i cijeli život sam radila. Na početku dolaska u Njemačku mi je bilo jako teško; borila sam se s poteškoćama s kojima se bore sve zaposlene žene s malom djecom. U sjećanje su mi se duboko usjekle situacije kada sam dijete zaplakano u rano jutro ostavljala u vrtiću...

Riječ: Je li Vaš dolazak takodjek klasična gastarbajterska priča na kojoj se na početku užasno trpi i čezne za mjestom s kojeg se dolazi ?

Damjanović: Nažalost, potpuno klasična. Došla sam, kao i svi drugi, na "godinu dana" budući su nam ekonomske prilike bile skućene, prije svega nismo imali svoj stan. Te prve godine su doista bile najteže godine mog života. Vremenom sam se ipak naučila na Njemačku i u medjuvremenu sam rado tu. Dobro mi je, stekla sam prijatelje, poznajem dobro njemačke okolnosti, a takodjer i puno putujem. Ako mi je pak teško, posebno kada se osjećam preopterećenom, onda se grijem na uspomenama iz djetinjstva.

Riječ: To znači da Vam je djetinjstvo bilo lijepo.

Damjanović: Bilo je prekrasno i bezbrižno. Obožavala sam svoju mamu. Naš je odnos bio harmoničan i pun međusobnog povjerenja.

Inače, objektivne okolnosti nisu bile idilične. Rodjena sam 1945. na Sljemenu, u Tomislavovom domu, gdje je otac radio, a krštena sam u sljemenskoj izletničkoj crkvi Kraljice Hrvata. Nažalost, kratko iza moga rođenja otac je tragično stradao i majka je u tom teškom vremenu ostala s menom i bratom sama. Borila se zatim kroz život kao lavica kako bi nas zaštitila i postavila na noge. Uz njezin trud i rad uspjela sam se školovati. Studirala sam jezike na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu.

Riječ: Je li Vam profesionalni život važan ili radite tek zato jer morate?

Damjanović: Rado radim. Svojim sam poslom jako zadovoljna. Već sam preko dvadeset godina službenica Znanstvene knjižnice "Hoeschsta AG" u Wiesbadenu. To je velika knjižnica za internu uporabu; ima oko 25 tisuća knjiga, naručuje oko 800 stručnih časopisa, ima mnoge materijale u elektronskom obliku, a povezana je sa svim relevantnim bankama i mrežama podataka u svijetu. Firma inače ima još nekoliko manjih knjižnica, a također još jednu veliku knjižnicu u Frankfurtu.

Riječ: Smijemo li saznati nešto o Vašim osobnim planovima i željama?

Damjanović: Želim si puno više vremena za sebe. Često se naime osjećam izuzetno preopterećenom. Osim toga, nadam se da ću uskoro moći više vremena provoditi u našoj kući u Korčuli. Iz Korčule je naime moj suprug, tamo smo sagradili kuću i tamo je sada naš drugi dom. Jako sam zavoljela taj otok i osjećam se sretnom kad sam u Korčuli. No, do sada sam, nažalost, u tom divnom krajoliku mogla provoditi tek kratke godišnje odmire, iako smo se godinama teško odricali kako bismo sagradili i uredili tu kuću. Ponekad mi je čak jako žao da smo tako planirali naše investiranje, umjesto da smo si prvo ovdje u Njemačkoj kupili i uredili stan ili kuću. Graditi u Hrvatskoj, a živjeti ovdje, to je bila velika žrtva, a život je tako brzo prošao. No, to je bila pogreška svih iseljenika; svi smo mislili da ćemo se brzo vratiti. Sada se to više ne da izmijeniti, ali bi zato voljela da barem sada mogu što prije i što više živjeti u Korčuli i u Zagrebu.

Usto, naravno, želim da prestane rat i patnja ljudi i da život u Hrvatskoj za sve nas postane siguran i normalan.

Mira Damjanović sa suprugom

Razgovor vodila: Maja Runje

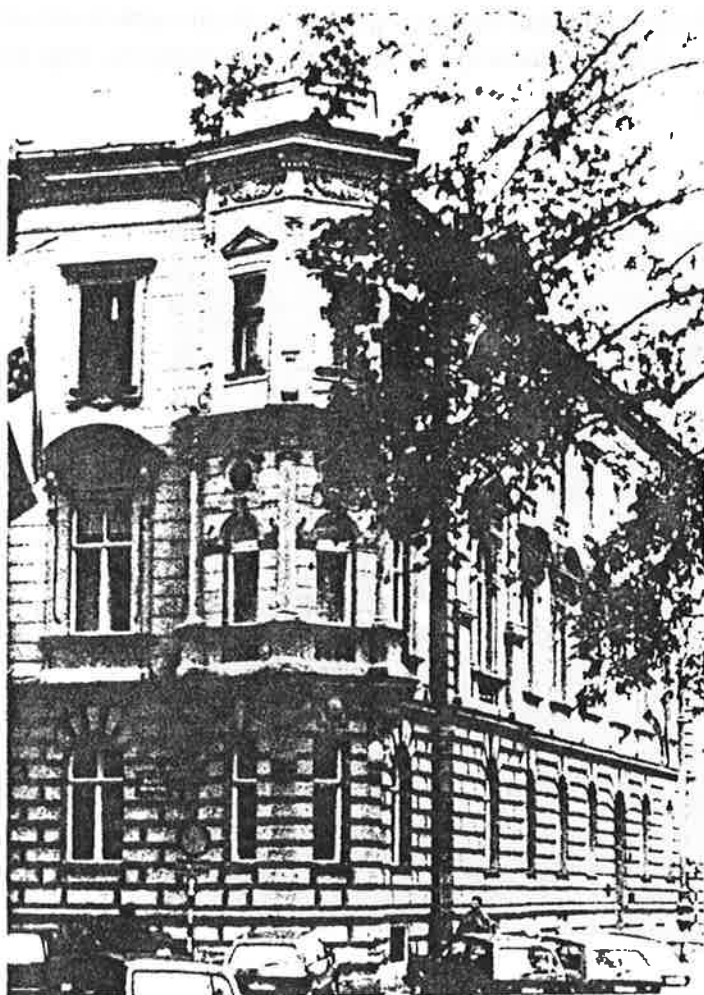
KAKO POTICATI POVRATAK U DOMOVINU

Uskršnji susret inozemnih članova Matice hrvatske u Zagrebu

Matica hrvatska je i ove godine iskoristila posjet mnogih svojih inozemnih članova domovini preko Uskršnjih blagdana da bi s njima upriličila susret. Pozive je poslao matičin Odjel za kulturne veze s Hrvatima izvan domovine, a kao kolektivni član je bila pozvana i HKZ Wiesbaden. Susret je ugovoren za uskršnji ponedjeljak, 17. travnja 1995. u prostorijama Matice hrvatske na Strossmayerovom trgu u Zagrebu, a tema susreta je bila: „Povratak u domovinu“.

Predsjedništvo je zamolilo članove koji će u to vrijeme boraviti u Zagrebu da na susretu u Matici hrvatskoj predstavljaju HKZ Wiesbaden, pa je tako određeno tročlano poslanstvo: Mate Grgat, Biserka Andrijević i Ivo Andrijević.

Susret je otvorio pročelnik Odjela za kulturne veze s Hrvatima izvan domovine dr. Lav Znidarčić, nama inače dobro poznat iz nekoliko posjeta Wiesbadenu. Nazočni su bili predstavnici iz više njemačkih gradova, iz Švicarske, Austrije i Argentine, a gost susreta je bio g. Zvonimir Marković, voditelj hrvatskog ureda u Beogradu.

Izvješće dr. Znidarčića o planovima za osnivanje novog ministarstva za pitanja iseljenika i želji Matice hrvatske da sudjeluje u pripremama za utemeljivanje takve, po njenom uvjerenju vrlo važne ustanove, pokrenulo je gorljiv razgovor o krajnjoj potrebi sustavnijeg povezivanja domovine i iseljeničtva. Zaključak razgovora prihvaćen od svih poslanstava odrazio je želju iseljenika za čvršćim povezivanjem s domovinom i korištenjem matičinih iskustava pri osmišljavanju pogodnih oblika povezivanja.

Zgrada Matice hrvatske u Zagrebu

RAZGOVOR O KARDINALU ALOJZIJU STEPINCU

Otvoreno poslijepodne u Hrvatskoj katoličkoj misiji; održano 12. ožujka, 1995.

U organizaciji radne skupine za povijest i politiku HKZ-a održan je u nedjelju, 12. ožujka 1995. u prostorijama Hrvatske katoličke misije u Wiesbadenu još jedan skup iz niza Otvorenih poslijepodnevna. Tema ovog poslijepodnevna - "Život i djelo kardinala Alojzija Stepinca" - privukla je tridesetak Hrvatica i Hrvata na vrlo zanimljiv razgovor o ovom značajnom hrvatskom velikanu iz naše nedavne povijesti. On je snagom svog duha, svojim nepokolebljivim moralom i svojom postojanošću i ustrajnošću hrabrio cijeli hrvatski puk da izdrži nedaće jugo-srpske diktature, jer joj je, kao i svakom zlu, kad-tad morao doći kraj. U prvom dijelu poslijepodnevna nazočnima se uvodnim izlaganjem obratio naš župnik fra Augustin Vlašić, a zatim je prikazana video-snimka o životu Alojzija Stepinca. U drugom dijelu razvio se živ razgovor o događajima vezanim uz kardinala Stepinca, njihovom značenju i vremenu u kojem su se zbivali. Posebno zanimljivo je bilo čuti one sudionike razgovora koji su to vrijeme proživjeli, pa su mogli govoriti o vlastitim iskustvima.

Ovo poslijepodne posvećeno kardinalu Alojziju Stepincu pružilo je svim zainteresiranima dobru priliku za upotpunjavanje znanja o njemu i značenju njegova djela i primjera, koji će mnogim naraštajima služiti za uzor.

Kardinal Alojzije Stepinac

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA WIESBADEN - JUČER I DANAS

Godišnja skupština HKZ-a održana u Wiesbadenu, 26. ožujka, 1995. u prostorijama Hrvatske katoličke misije, Waldstr. 95

Jednom godišnje članovima HKZ-a pruža se prilika iscrpno porazgovarati o stanju i radu naše udružbe. Takav razgovor mnogo znači, jer se inače česti kontakti članstva i predsjedništva tijekom godine uglavnom ograničavaju na suradnju vezanu uz razne projekte, a ograničen je i broj članova koji u pojedinim projektima sudjeluju. O općim temama se dakle može razgovarati samo na godišnjoj skupštini koja uz predsjedništvo okuplja i sve zainteresirane članove. Godišnja skupština za 1995. održana je 26. ožujka u prostorijama naše župe. Navodimo ukratko sadržaje izlaganja:

Predsjednica Biserka Andrijević je pozdravila skupštinu i u uvodnom izlaganju dala pregled razvoja naše udružbe. Primjetila je da se težište rada udružbe pomiče od humanitarnog i promičbenog (potpora domovini) prema kulturnom i prosvjetnom (okupljanje naših iseljenika), slijedeći time promijenjene potrebe, a i promijenjenu motiviranost članstva. Time zahtjevi na kvalitetu programa rastu, kako bi, s jedne strane, privukli više naših ljudi, a s druge strane, privukli pažnju njemačke javnosti i stekli još više naklonosti. Tako povećane zahtjeve predsjedništvo teško može ostvariti samo i stoga moli članstvo za veće uključivanje pri ostvarenju raznih projekata.

Slijedilo je izvješće o programu u protekloj godini, kao i pregled plana do kraja ove godine.

Izvješća o radu radnih skupina podnijeli su voditelji skupina.

Marijan Batinić, voditelj radne skupine za povijest i politiku, izvjestio je, između ostalog, o darivanju vrlo stare i vrijedne knjige (o sudjenju Zrinskom i Frankopanu) Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, te o Otvorenim poslijepodnevim koja okupljaju Hrvate na razgovor o temama iz hrvatske prošlosti i sadašnjosti. Skupina je provela i anketu o željama posjetitelja. Edvin Bukulin, voditelj tamburaške skupine, izvjestio je prisutne o teškoćama u radu zbog pomanjkanja zalaganja među članovima skupine. Od dvije grupe, mladjja je prestala radom. Ante Marinčić, voditelj košarkaške skupine, također nije u svemu zadovoljan radom. Najveći problem je što mlade košarkaše nema tko trenirati. Neredoviti dolasci nadalje otežavaju rad.

Blagajnica Marija Begić je izvjestila o svim pojedinačnim prihodima i rashodima HKZ-a te o trenutnom stanju blagajne. Ispravnost knjiženja provjerile su Ljerka Žigrić i Ana Štambuk.

Godišnja skupština je pokazala potrebu većeg uključivanja članstva u aktivan rad jer jačanje hrvatskih udruga koristi ne samo iseljeničtvu, nego i domovini. Samosvjestan Hrvat - iseljenik koji poznaje hrvatsku kulturu i ponosi se njom, vrlo je važan čimbenik u stvaranju prave slike o Hrvatskoj kod pučanstva zemlje u kojoj živi.

PROMJENE U STATUTU HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE

Promjene , stavka statuta u kojem je opisan izborni postupak za tijela HKZ-a zahtijevao je Okružni sud u Wiesbadenu, prigovarajući nedovoljnoj preciznosti stavka. Kako ta točka nije pravovremeno uvrštena u dnevni red godišnje skupštine, sazvana je i održana izvanredna skupština dana 25. travnja, 1995. Predloženi precizniji tekst spornog stavka jednoglasno je usvojen. Predsjedništvo će svim članovima uskoro poslati novi statut.

REGIONALNI RAD

Hrvatska kulturna zajednica suradjuje s društvima u regiji

Regionalni rad u okvirima Hrvatskog svjetskog kongresa u Njemačkoj

Hrvatska kulturna zajednica suradjuje u Rajnsko-majnskoj regiji HSK-a u Njemačkoj otkako je ovaj radni krug konstituiran, u jeseni 1993. U regiji inače djeluje oko tridesetak hrvatskih društava, a članovi Kongresa su: Hrvatski međunarodni zbor mladeži Frankfurt, AMAC Frankfurt, Njemačko-hrvatski klub 1000 Wiesbaden, Hrvatsko kulturno društvo za rajnsko-majnsko područje Frankfurt, Hrvatsko učiteljsko društvo "Bartol Kašić" Frankfurt, Savez hrvatske mladeži rajnsko-majnskog područja Frankfurt, Hrvatska demokratska zajednica Offenbach, Hrvatska demokratska zajednica Rüsselsheim, Hrvatska zajednica Rüsselsheim, Hrvatski kršćanski demokrati Frankfurt, Njemačko-hrvatska kulturna zajednica "August Šenoa" Darmstadt, Hrvatska kulturna zajednica Mainz, Hrvatski kršćanski-demokrati Wiesbaden-Mainz, "Dobro je činiti dobro" Frankfurt i Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden.

Prvi susreti korišteni su za razmjenu misli i iskustava. Zatim su konstituirana radna tijela pojedinih odbora HSK-a. Prvi pokušaji konkretnog rada na zajedničkim projektima pokazali su međutim ozbiljne teškoće: kapaciteti angažiranih djelatnika iscrpljuju se u radu u pojedinim društvima, mnogi se dapače osjećaju preopterećeni i pomalo umorni pa im se rad u regiji čini dodatnim opterećenjem. Stoga prvi izazov ove regije, kao uostalom i svih drugih regija, vidimo u premiještanju dijela radnih težišnica u zajednički rad, koji je, dugoročno gledajući, preduvjet razvitka hrvatske zajednice u Njemačkoj.

Susret s prijateljima u Hrvatskoj kulturnoj zajednici u Koblenzu

Predstavnici Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden prisustvovali su 25. ožujka 1995. proslavi pete obljetnice rada Hrvatske kulturne zajednice u Koblenzu. Za prvi dio proslave djelatnici društva priredili su kulturni program, a u drugom dijelu bila je večera u ugodnom ambijentu Katoličkog obiteljskog centra.

S Kulturnom zajednicom u Koblenzu vežu nas poneki zajednički radni projekti, no i mnogostruke prijateljske veze dobrih susjeda i poznanika. Susret u Koblenzu bio je stoga susret prijatelja, susret koji povezuje i inspirira te ohrabruje na zajedničkom putu.

U Koblenzu - cvijeće za predsjednicu Ivonu Dončević

IZLOŽBA SUVREMENIH HRVATSKIH SLIKARA

Prodajna izložba slika u Wiesbadenu, Roncalli - Haus, od 28. travnja do 10. svibnja, 1995.

Već treću godinu zaredom HKZ priredjuje izložbu suvremenih hrvatskih slikara. Nakon što su prve dvije izložbe priredjene u Taunussteinu, ove godine smo prvi put izlagali u Wiesbadenu. Izložbeni prostor nam je na raspolaganje stavio Caritas u ulaznom predvorju svoje zgrade, „Roncalli - Haus“, u Friedrichstr. 26-28. Taj je prostor vrlo dobro poslužio svojoj svrsi jer su izložene slike privukle pažnju mnogih prolaznika, kako onih s ulice, tako i onih koji su posjećivali razne službe Caritasa. Pored slika se i nije moglo samo tako proći - izložena su djela visoke umjetničke vrijednosti niza poznatih hrvatskih umjetnika: Bahuneka, Grgurevića, Hiržina, Jordana, Kečeka, Kuljiša, Lipovca, Paladina, Price, Pulitike i Trebotića.

Otvorenje je bilo u četvrtak, 28. travnja u 19 sati. Okupljenim ljubiteljima likovne umjetnosti pružen je i mali glazbeni užitak - Thomas Kosmidis otpjevao je par prelijepih hrvatskih pjesama uz glazbenu pratnju Edvina Bukulina na električnim orguljama. Otvorenju je prisustvovala i gospodja Koritnik koja je predstavila knjige izdavačke kuće „Lijepa naša“ iz Wupertala.

Izložbom je nedvojbeno postignut uspjeh u promicanju hrvatske kulture, usprkos tome što se veći prodajni uspjeh nije mogao očekivati.

Nastup Thomasa Kosmidisa i Edvina Bukulina na otvorenju izložbe

POETENCAFE - VEČER POEZIJE TINA UJEVIĆA

Gostovanje kazališne skupine „Theater Windspiel Berlin“ u Wiesbadenu

Velikog hrvatskog pjesnika Tina Ujevića i njegove pjesme predstavio nam je na neuobičajen i vrlo zanimljiv način Nikša Eterović i kazališna skupina „Windspiel“ iz Berlina. Predstava je održana u subotu, 30. travnja, 1995., u kavani-kazalištu „Pariser Hoftheater“ u Wiesbadenu. Uz pomoć malo kulisa, a još više pažljivo odabranim nastupom, glumci su nam dočarali ugodjaj zagrebačke gostionice "Tingl tangl" u kojoj je pjesnik proveo dobar dio svoga života kazujući svoje pjesme tada još razmjerno malom broju onih koji su ga htjeli slušati, pjesme koje su ga proslavile tek nakon smrti. Članovi kazališne skupine sjedili su pomiješani s gledateljima i tu medju gledateljima najčešće i izvodili svoje točke, rijetko koristeći pozornicu. Osim pjesama Tina Ujevića, koje je kazivao Nikša Eterović, izvedeno je više skečeva, glazbenih točaka i pantomima. Kako je program izvodjen na hrvatskom i njemackom jeziku, na predstavu su osim Hrvata došli i mnogi naši njemački prijatelji, tako da je odziv nadmasio sva očekivanja organizatora.

U izvedbi "Poetenkafé" je u nekim detaljima možda jos nedostajalo profesionalnosti, ali je cjelokupna zamisao doživljavanja poezije Tina Ujevića, u ugodjaju koji podsjeća na onaj u kojem je pjesnik živio i stvarao, vrlo uspjela. S Nikšom Eterović i kazališnom skupinom Windspiel proveli smo večer koje nas se je dojmilo.

Prizori iz kazališne predstave „Poetenkafé“

GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA U NJEMAČKOJ

Wiesbaden, 6. svibnja 1995.

U Wiesbadenu je u prostorijama nove katoličke kuće "Roncalli-Haus III" 6. svibnja 1995. održana redovna godišnja skupština Hrvatskog svjetskog kongresa u Njemačkoj.

Na skupštinu su se okupili predstavnici brojnih hrvatskih udruga iz svih krajeva Njemačke - u međuvremenu se članstvo Kongresa proširilo na preko osamdeset društava i oko pedeset osoba. Razgovaralo se i raspravljalo o dosadašnjem radu te o kratkoročnim i dugoročnijim planovima. U svom uvodnom govoru predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa u Njemačkoj dr. Stanislav Janović ocijenio je Kongres nužnim temeljem hrvatske samoorganizacije te je definirao njegove organizacijske prioritete: rad Kongresa nužno je regionalizirati te, što prije, osigurati financiranje ureda i jednog stalnog tajničkog radnog mjesta.

Nikola Kirigin za govornicom

Radu skupštine pribivao je niz uglednih gostiju: Ante Beljo došao je u ime Hrvatske matice iseljenika, dr. Marko Šimat u ime Hrvatskog veleposlanstva, a Zdenko Karakaš u ime Hrvatskog generalnog konzulata u Frankfurtu. Posebno veselje među sudionicima pobudila je prisutnost Nikole Kirigina iz Sjedinjenih Država, čovjeka koji je svojom karizmom, energijom i autoritetom na noge postavio cijeli Hrvatski svjetski kongres, u preko trideset zemalja svijeta.

Sudionici skupštine radili su u pet radnih skupina. Zaključci radnih skupina bit će priopćeni javnosti u 3. broju "Obavijesti", glasila Hrvatskog svjetskog kongresa u Njemačkoj.

Uzvanici i dio zastupnika u dvorani

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA
KROATISCHE KULTURGEMEINSCHAFT
WIESBADEN E.V.

20. svibanj 1995.

Zainteresiranim roditeljima
Hrvatskim institucijama i udrugama

Drage i štovane gospodje i gospodo,

I ove godine naše društvo upriličuje ljetovanja djece i mladeži u Hrvatskoj, a u okvirima programa Hrvatska matica iseljenika iz Zagreba.

Sudjelujemo u sljedećim programima:

Mala ljetna škola hrvatskog jezika i kulture, Novi Vinodolski

Vrijeme: 27. srpnja do 6. kolovoza 1995.

Mjesto: Dječje odmaralište Crvenog križa Novi Vinodolski

Sudionici: Djeca i mladež od 9 do 15 godina.

Cijena: 370.-DM

Cilj ovog ljetovanja je da djeca koja žive izvan Hrvatske unaprijede svoje znanje hrvatskog jezika i to kroz igru i zabavu, sudjelovanjem u radu jezičnih, dramskih, glazbenih i likovnih radionica te upoznavanjem kulturne i prirodne baštine Novog Vinodolskog i okoline.

Ljeto s hrvatskim izvidjačima, Šimuni, otok Pag

Vrijeme: 8. do 20. kolovoza 1995.

Mjesto: Šatorski kamp Šimuni, otok Pag

Sudionici: Mladež od 12 do 17 godina.

Cijena: 360.-DM

Smisao ovog ljetovanja je druženje djece i mladeži iz inozemstva s mladima iz Zagreba i drugih krajeva Hrvatske. Mladi će, osim toga, imati priliku učiti o životu u šatoru, biljnom i životinjskom svijetu otoka Raba, ribarenju i ribarskoj opremi, vatrištu, vatri i protupožarnim mjerama, osnovama meteorologije, orijentaciji, izvidjanju i zapažanju, osnovama markacija, prvoj pomoći i svemu drugome što podrazumjeva izvidjački život.

Nadamo se da Vam se programi sviđaju i da ćete o njima razgovarati sa svojom djecom, odnosno da ćete o njima obavijestiti prijatelje i članove.

Očekujući prijave puno i srdačno Vas pozdravljamo,

Biserka Andrijević

Biserka Andrijević
(Tel.: 06128/42483)

Maja Runje

Maja Runje
(Tel.: 0611/174153 i 443482)

Vergessenes, zauberhaftes Ogigien

Insel Mljet - ein kroatisches Wintermärchen

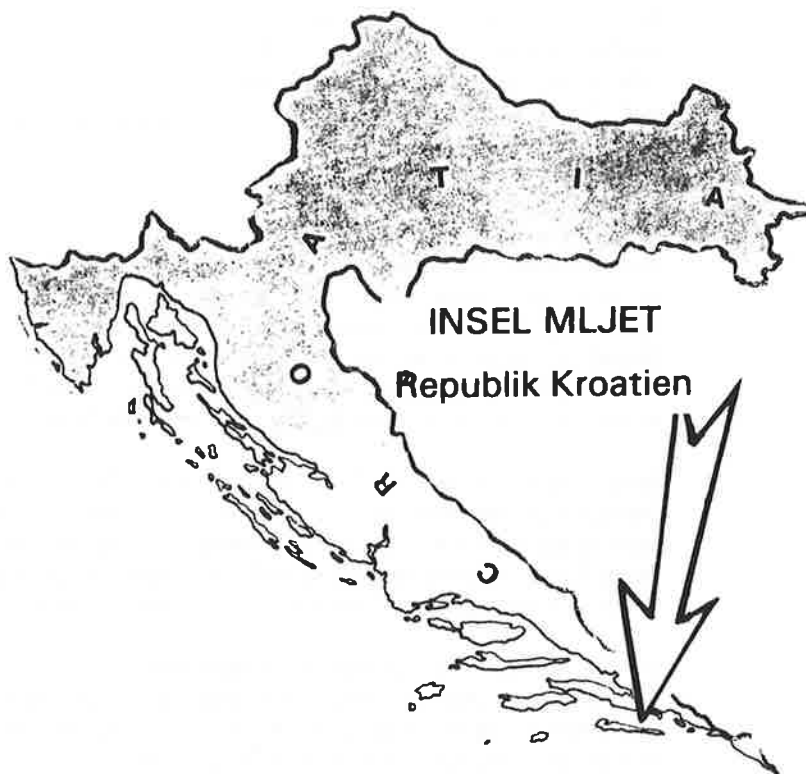
Von Dr. Marija Orlović

Abenteuer sind möglich in Europa. Täglich sind es nur zwei Flugstunden von Frankfurt und dann noch drei Stunden mit dem Schiff von Dubrovnik nach Mljet oder mit dem Zug bis Rijeka und von dort aus mit dem Schiff Richtung Dubrovnik (Abfahrt nur donnerstags um 18 Uhr) - und das Abenteuer namens *Mljet* kann beginnen.

"Dobrodosli - Willkommen", begrüßt mich der OB der Insel, Kapitän *Cumbelic* als ich nach der achtzehnstündigen Schiffsreise im Pomena auf der Insel Mljet von Bord gehe. Er steht da zusammen mit einigen anderen Herren in der milden Wintersonne. Nur leicht gekleidet, groß, bärtig, mit freundlichem Funkeln in den Augen - ein Kapitän eben. Ich denke unweigerlich an Typen aus den Piratenromanen, die ich als Kind gelesen habe.

"Wir fahren nach *Sobra*. Dort werden Sie privat untergebracht. *Luce* wird sich um Sie kümmern" - und schon sind wir in seinem kleinen stotterigen Wagen und fahren durch die unwirklich schöne, wilde Insellandschaft. Die späte Nachmittagssonne taucht sie in ein warmes, rötliches Licht. Die langen Schatten der Zypressen bilden durchlässige Hindernisse auf der leeren Straße, durch die wir in einem ständigen Wechsel von Dunkel und Rotgelb hindurchfahren, umgeben von sattgrünem Pinienwald und umkreist von kristallblauem Meer. Die Sonne spiegelt sich im Meer. Hier und dort gibt es einen hellen Sonnenstrahl, der gleich wieder verschwindet.

Wir fahren an kleinen Dörfern vorbei. Durch den Nationalpark *Govedjart* bleibt links von uns, oben in den Felsen, mit seinen bunten, von Sonne und Wind ausgewaschenen Häuserfassaden. Die kleinen Steinhäuser leuchten in der warmen Wintersonne, umgeben von Gärten und Weinbergen. Es ist eine Idylle, für die wir jedoch keine Zeit haben. Die Zukunft der Insel beschäftigt uns. *Zeljko*, Mitglied des Gemeinderates, fährt mit uns, und wie die Zukunft aussehen wird, das interessiert ihn sehr. Er hat zwei Kinder. Ein Mädchen und einen Jungen. Sechs und acht Jahre alt. Es wäre doch wunderschön, wenn die Kinder auf der Insel eine Zukunft haben könnten. Wenn es insgesamt eine Perspektive gäbe. Daran muß man arbeiten. Und es ist gut, daß der Krieg vorbei ist. Es gab ja wieder Touristen im vergangenen Sommer.

Aber wir müssen auch andere Ziele ansteuern", OB und Kapitän *Cumbelic*, oder *Grga*, wie ihn hier alle nennen, ist fest überzeugt, daß es diese anderen Ziele gibt. Der Gemeindevorstand hat schon verschiedene kleinere Bauarbeiten angeregt und durchführen lassen. Eine Fischzucht ist in Vorbereitung. Angeregt wurde auch ein Projekt, das umwelt- und kulturverträgliche Raumplanung und ein modernes Entwicklungskonzept für die Insel vorbereiten sollte. Ein modernes Energiekonzept z.B. unter Anwendung erneuerbarer Energiequellen. Daran sollten deutsche und kroatische Fachleute zusammenarbeiten.

Die Insel ist 100 qkm groß, ca. 50 km lang, bis 3 km breit, ein Drittel ist Nationalpark. Sie liegt südwestlich der Halbinsel Peljesac oder nordwestlich von Dubrovnik. Der höchste Berg ist 513 m hoch. Das administrative Zentrum der Insel ist *Babino polje*, ein langes Dorf auf dem steilen Berghang mit Blick aufs offene Meer. Am Fuß des Hanges sind Felder der Bauern aus *Babino polje*. Auf der Insel befinden sich viele Kulturdenkmäler ersten Ranges

MLJET

- allen voran das Benediktinerkloster aus dem 12. Jh., das sich auf *Otocic Svete Marije* im *Veliko jezero* befindet. *Veliko jezero* ist eigentlich ein See auf Mljet, der eine kleine Insel mit dem Kloster - vor dem Krieg Hotel "*Melita*" - beherbergt. Die ganze Insel ist ein ökologisches und kulturelles Juwel. Auf Mljet gibt es Pflanzen- und Tierarten, die nur hier beheimatet sind. Im Frühjahr blühen überall verschiedene Orchideen. Ein Teil der Insel wird auch Urwald genannt - mit geheimnisvollen Grotten, seltenen Pflanzen und Tieren. Hinter dem Urwald ist der Ort, von dem hier alle glauben, daß er in Homers "*Odysseus*" als das wunderschöne Land *Ogigien* beschrieben wurde.

Wunderschöne Strände und das glasklare, kristallblaue Meer runden das Bild von Wildnis und Schönheit ab. Das Meer ist reich an gutem Fisch. Auch Hummer ist hier zu Hause. In jedem ihrer Teile ist die Insel schützenswert und einmalig. Es ist die grünste Insel der Adria (80% Wald), mit vielen Terrassenfeldern, landwirtschaftlichen Flächen eingebettet in den Tälern zwischen den grünen Bergen, übersät mit Tausenden von uralten Olivenbäumen.

All das befindet sich jedoch in barmherzigen Zustand: die Denkmäler verfallen, der Nationalpark ist von der Zivilisation bedroht, die Felder und Olivenhaine werden zum großen Teil schon seit Jahren nicht mehr bearbeitet, die Bevölkerung verläßt die Insel. Heute sind es schon weniger als 1000 Einwohner auf der Insel, verteilt auf fünfzehn z.T. entvölkerte und zerfallende Dörfer. Im Jahre 1948 lebten auf der Insel noch über 2000 Menschen. Die Zukunft - Sehnsucht, Melancholie und Hoffnung schwingen mit, wenn über die Zukunft gesprochen wird - die Zukunft muß besser werden.

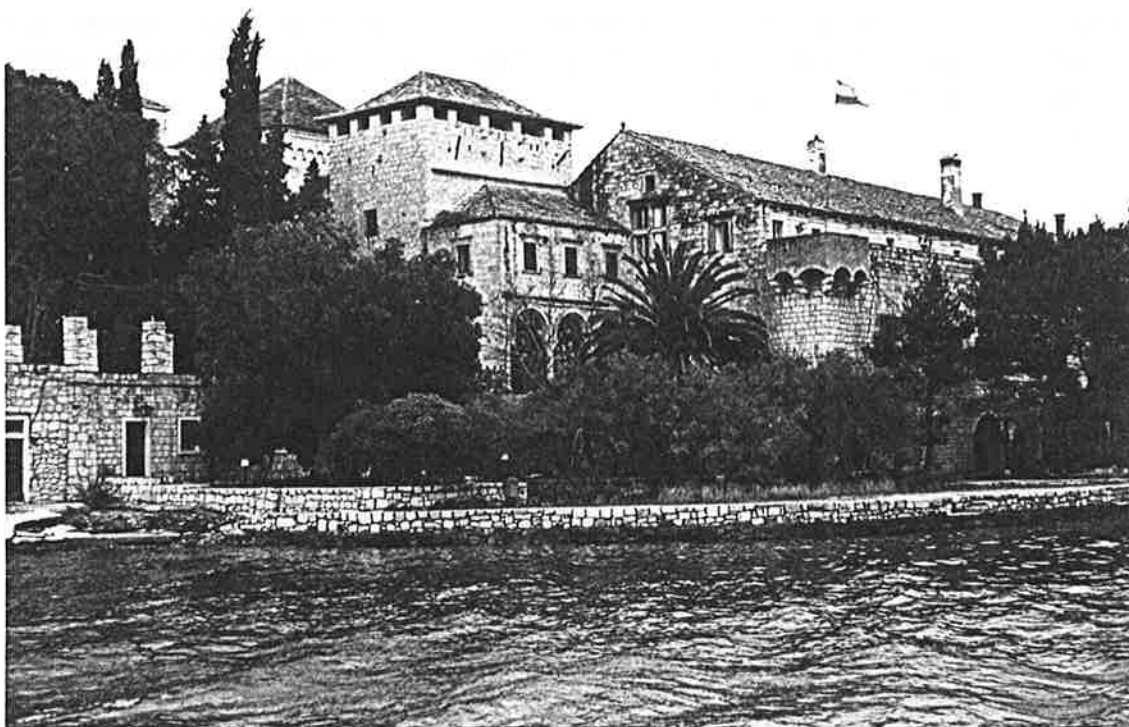
Wenn wir dann bei *Luce* und *Frane* - einem bosnischen Flüchtlingsehepaar, dem die Gemeinde ein serbisches Wochenendhaus zur Verfügung gab - ankommen und einen Mljeter Schnaps (Grappa durchsetzt mit für Mljet typischen Kräutern, der stark und aromatisch zugleich schmeckt) trinken, wird weiter über die Zukunftspläne gesprochen. Man sollte nichts überstürzen. Die touristisch ruhigere Zeit sollte man dafür nutzen, Fundamente für eine Umorientierung zu legen. Denn die Insel ist für Massentourismus nicht geeignet. Sie ist zu schön und zu einmalig, um wie ein Hamburger auf dem touristischen Markt angeboten zu werden. Wir sind uns einig: Einmaligkeit und Schönheit sollten ihr Markenzeichen bleiben. Schließlich ist das Homers *Ogigien*.

Ich lernte, daß der Aufenthalt auf Mljet auch außerhalb der touristischen Saison sehr schön sein kann. Es ist ein besonderes Erlebnis, die Insel zu bewandern, sie in der warmen Wintersonne oder beim Schneeregen kennenzulernen. Beides ist im Winter innerhalb weniger Tage drin. Und wenn man dann oben auf einem der grünen Berge steht, unten das Meer gegen die Felsen schlägt, braust, stöhnt, brummt und die Regen- und Schneeflocken wie eine Peitsche einem ins Gesicht schlagen - dann wird man weder diesen Anblick, noch das Gefühl dabei jemals vergessen. Wenn man dann halb durchnäßt nach Hause kommt, helfen einem die immer freundlichen Gastgeber mit einem Schnaps wieder auf die Beine. Im Winter ist daher passende, nicht winddurchlässige Kleidung sehr empfehlenswert. Im Frühjahr und im Herbst kann man mit der Kleidung auskommen, die man in der Bundesrepublik im Frühsommer trägt. Die Gastgeber helfen einem, über manchen für uns Mitteleuropäer kalten Tag mit einem Gas- oder Elektroöfchen hinwegzukommen - wenn man sie danach fragt. Die Zimmer blicken alle aufs Meer und sind mit WC/Dusche ausgestattet. Alles ist sauber und gepflegt. Wenn man es wünscht, wird nach Wunsch gekocht. Ich empfehle jedoch, das zu essen, was die Gastgeber für sich und ihre Familien kochen. Dann bekommt man z.B. zum Frühstück frisches, selbstgebackenes Weißbrot, mit Ziegenkäse, Tasse Milch und Kaffee. Zu den übrigen Mahlzeiten wird man dann mit geschmortem Ziegenfleisch, Grünkohl in Olivenöl und Kräutern gedünstet oder mit einem wunderschönen Fisch vom Grill überrascht. Geräucherte Sardellenfilets sind dabei selbstverständliche Vorspeise. Mljet im Winter ist daher ein Abenteuer mit echten Gefühlen und echten Erlebnissen - für nur 25,- DM für Übernachtung und Halbpension (dieser Preis gilt auch für das Frühjahr).

Mljet ist ein unentdecktes, schützenswertes und förderungswürdiges Stück Europa. Wenn man dann, bevor man in Dubrovnik ins Flugzeug steigt, dieses Erlebnis mit einem Spaziergang um die Dubrovniker Stadtmauern abrundet, dann hat man nach dem amerikanischen "Travel & Leisure" einen der 19 schönsten Wanderwege der Welt kennengelernt. Es bleibt zu fragen, ob die Autoren auf Mljet und auf seinem *Otocic Svete Marije* waren. Ich bezweifle es. Das zauberhafte, vergessene Oigien haben sie bestimmt nicht gesehen.

Informationen über Mljet: Gemeinde Mljet - Općina Mljet, Bürgermeister Kap. Grgur Cumbelic, HR - 50225 Babino polje, Republik Kroatien, Tel./Fax 0038520/745-017 oder Orlovic Consulting, Frankenstr. 21, 65183 Wiesbaden, Tel. 0611/40 51 18, Fax 0611/ 45 15 11.

Benediktinerkloster aus dem 12. Jh. - Hotel Melita auf *Otocic Svete Marije* in *Veliko Jezero* auf der kroatischen Insel *Mljet* - vor Weihnachten 1994

PROSLAVA DANA DRŽAVNOSTI U BONNU

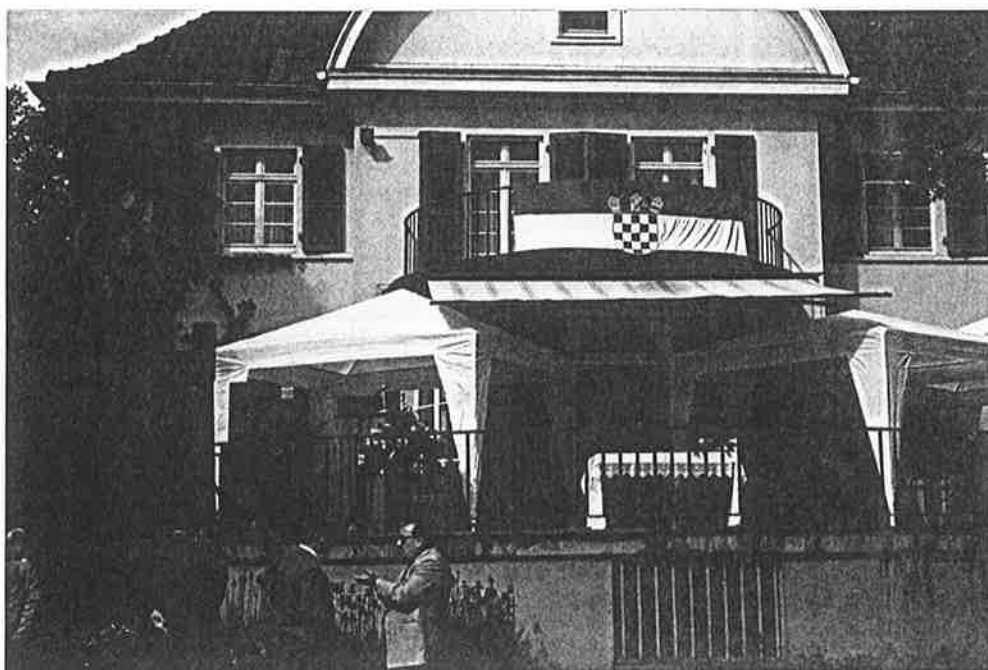
Hrvatsko veleposlanstvo u Bonnu priredilo svečanu proslavu Dana državnosti

Na poziv Hrvatskog veleposlanstva u Bonnu su se 27. svibnja 1995. okupili brojni predstavnici hrvatskih udruga iz svih krajeva Njemačke, kako bi zajedno s veleposlanikom prof. dr. Ivanom Iličem i njegovom suprugom te ostalim članovima veleposlanstva na svečan način proslavili veliki hrvatski blagdan, Dan državnosti. U ime HKZ-a Wiesbaden svečanosti su prisustvovali gospodja i gospodin Oslaković.

Sve pristigle predstavnike osobno su dočekivali i pozdravljali veleposlanik sa suprugom i ostali članovi veleposlanstva. Svečanost je otvorena zvucima „Lijepa naša“, hrvatske himne, a nastavljena misnim slavljem koje je predvodio pater D. Ziels, zamjenik generala Dominikanskog reda, uz koncelebraciju hrvatskih svećenika. Nakon mise nazočnima se obratio veleposlanik prof. dr. Ilič. Istakao je veliko značenje uzdanja u vlastite snage, jer Hrvati su samo vlastitom snagom izborili državnost i samo vlastitom snagom će osloboditi svaku stopu hrvatske zemlje.

U glazbenom dijelu svečanosti pobrali su buran pljesak naši umjetnici M. Belamarić koji je otpjevao ariju „U boj, u boj.“ i maestro Andjelko Klobučar koji ga je pratio na orguljama. Jednako uspješan je bio i nastup glazbenog sastava „Meštri“ iz Varaždina koji je izveo niz popularnih hrvatskih budnica i domoljubnih skladbi, kao i folklorne grupe „Zagreb“ iz Wupertala.

Uz zakusku i razgovor predstavnici hrvatskih udružbi još su se duže vrijeme zadržali u prostranom i lijepo uredjenom vrtu Hrvatskog veleposlanstva, koristeći priliku za učvršćivanje poznanstava i razmjenu vijesti i iskustava.

Pogled na zgradu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Bonnu

ANKETA ANKETA ANKETA ANKETA ANKETA

Biste li ponovo krenuli na put ili biste radije ostali kod kuće ?

Iseljništvo najdublje zadire u sve pore ljudskoga života. Stoga je pitanje o njegovim uzrocima, svrsishodnosti i posljedicama u vlastitim životima neprestano prisutno u našim razgovorima, bilo u onim stvarnim koje vodimo s prijateljima s kojima dijelimo istu sudbinu, bilo u onima koje vodimo sami sa sobom, u dubini vlastitih misli.

Kako bi nešto od tih razmišljanja zabilježili za „Riječ“ , pitali smo:

Kako ocijenjujete „gubitke“ i „dobitke“ vlastitog iseljništva ? Kada biste još jednom mogli birati, biste li ponovo krenuli na put ili biste radije ostali kod kuće ?

MARIJA VRDOLJAK, 43 god., službenica

Kad smo prije 25 godina krenuli u SR Njemačku, za mene je to bio put neizvjesnosti, ali i nade da će biti bolje. Medjutim, brzo sam se uvjerila da tudjina nije domovina. Jezik, običaji i svakodnevni rad, sve je postalo drugačije nego što je bilo. Već na samom početku smo razmišljali o što skorijem povratku, ali kao što vidite, još i danas smo ovdje. U 25 godina života u Njemačkoj mnogo se toga dogodilo i izmijenilo. Naša se obitelj povećala, dobili smo djecu, tri sina. Sinovi su u međuvremenu punoljetni, no još se školuju. Materijalno smo osigurani i sada sve češće razmišljamo o povratku, ali velika poteškoca je u tome, što naša djeca ne misle kao mi. Rekla bih da smo materijalno mnogo dobili, ali što se svega ostalog tiče, mislim da smo izgubili.

LIANA ŽUGAJ, 31 god., službenica

Kad bih ponovno mogla birati, ponovno bih krenula na put. Suprug i ja smo naime 1991. odlučili iz Zagreba preseliti u Njemačku radi mogućnosti profesionalnog napredovanja moga supruga. On je liječnik i u Wiesbadenu sada specijalizira ortopediju. To smatramo dobitkom. Gubitak pak za nas nije naročito velik jer smo doista veoma često u Hrvatskoj. Ja radim u hrvatskoj firmi, u Croatia - Airlinesu, većina stranaka su Hrvati i zbog toga se na radnom mjestu osjećam ugodno. Susreti s našim ljudima ublažuju moju nostalgiju.

ANTE JELČIĆ, 50 god., savijač željeza

Dobitak moga iseljništva je u činjenici da mi je ono donijelo posao i poboljšalo materijalni standard života. U Sinju sam od stečene zarade mogao sagraditi novu kuću, a takodjer i materijalno osigurati svoju obitelj i sebe. Gubitak je međutim jako velik. Svih dosadašnjih dvadeset i pet godina bio sam ovdje sam. Ne samo da sam, kao i svi drugi ljudi, čeznuo za obitelji i dragim krajem, već sam poslije teškog posla svaki dan sam kuhao i vodio domaćinstvo. Da sam znao što sada znam, da sam znao kakvu će cijenu imati moj odlazak, ne bih bio krenuo na put. Bio bih ostao kod kuće i nastojao se tamo probijati, pa makar živio skromnije.

IVO ROKO MATAS, 50 god., vozač taksija

Dobra strana iseljništva je u tome da je ono sigurno uvijek na poseban način nosilo ideju hrvatske slobode. Činjenica da je toliko ljudi godinama živjelo u demokraciji pripomogla je slabljenju komunizma u Jugoslaviji. A kad je Srbija počela rat protiv Hrvatske, iseljenici su pomogli njenoj obrani.

KATARINA OTT, 56 god., laborantica u mirovini

U Njemačkoj živim već dvadeset i osam godina i Njemačku osjećam kao svoju drugu domovinu. Ocjenjujući svoje dobitke i gubitke u iseljeništvu mislim da sam više dobila nego li izgubila. Ovdje sam se udala, osnovala obitelj, sagradila dom i stekla nove prijatelje. Sve me to jako veže za Njemačku. U Hrvatskoj nemam nikoga i ne posjedujem više ništa, ali nisam je zaboravila ona je duboko u mom srcu. Ipak osjećam određenu podijeljenost između Njemačke i Hrvatske domovine. Kad sam duže vrijeme u Njemačkoj srce me vuče u Hrvatsku, ali kad sam u Hrvatskoj dva tjedna želim opet nazad. Kad bih opet bila u mogućnosti birati ponovno bih krenula na put.

ANA ŠTAMBUK, 51 god., prodavačica

U Njemačku sam došla sa dvadeset godina. Tada sam bila mlada i nisam razmišljala o posljedicama koje sa sobom donosi iseljavanje. Danas nakon gotovo trideset i dvije godine boravka u Njemačkoj, znam da iseljavanje znači i otudjivanje, naročito kad se radi o našoj djeci. Njima je Njemačka domovina a Hrvatska zemlja u kojoj ljetuju. No iseljništvo znači i nova iskustva, nove prijatelje, viši životni standard, sigurnost. Usprkos svega kad bih sada bila u mogućnosti birati ne bih krenula na put nego bih ostala kod kuće. Na kraju želim poručiti mladima koji sada dolaze u Njemačku da se što prije vrate kući, prije nego što dodje do otudjivanja.

NIKOLA BEGIĆ, 56 god., radnik

Ja nisam imao puno mogućnosti razmišljati hoću li ići ili ostati. Rodom sam iz Podlapače u Lici. Partizani su mi ubili šestero rođene braće. Tri su brata pobijena na Križnom putu, a tri su poginula u obrani Like. Partizani su nam takodjer spalili sve kuće. Poslijeratni progon bio je tako strašan da su oni rijetki stanovnici koji su preživjeli nastojali otići, pobjeći. Ja sam pobjegao preko granice 1958. Prvo sam bio u Austriji, onda u Nizozemskoj, a od 1967. sam u Njemačkoj. Iseljništvo mi je donijelo osjećaj slobode. U Podlapači nismo smjeli otvoriti usta, nismo smjeli ni šapatom izustiti hrvatsko ime. Osim toga iseljništvo mi je donijelo radno mjesto, sigurnost i ekonomski napredak.

KOLIKO MOŽEMO SAMI

Zadnji tjedni svibnja, prvi tjedni lipnja . . . vrijeme praznika, dugih vikenda, odlazaka u domovinu. Vrijeme priredbi u čast dana državnosti, koji je ove godine peti, jubilarni i zato malo svečaniji. Vrijeme pogodno za pogled unatrag, za vrijednovanje dosad ostvarenog. Vrijeme u kojem smo čuli mnoge govore naših odličnika, različite kao i ljudi koji su ih održali, ali složne u ocjeni onog bitnog i najvažnijeg. Rečeno nam je na razne načine: sve dosad postignuto postigli smo vlastitim snagama !

Reći tako nešto nije oholost i nije omalovažavanje naših, u početku rijetkih, a sada sve brojnijih prijatelja. Nije odbijanje pomoći i nije odbijanje suradnje. Hrvati su visoko civilizirani narod koji je Evropi puno dao i od Evrope puno uzeo. Ali Hrvati su i narod koga su u Evropi mnogi počeli zaboravljati. Nepravедno - rekli bi mi. Sudbina - slegli bi ramenima drugi, povijest je zaboravila mnoge narode. Sudbini se može prepustiti, ali sudbinu narod može uzeti i u svoje ruke. A upravo to su Hrvati učinili pred pet godina. I prvo im je bilo potražiti prijatelje zamoliti za pomoć, jer Hrvati nisu oholi, nego cijene prijatelje i zahvalni su za pomoć. Ali prijatelje je bilo teško naći. Čak i oni rijetki koji nas nisu htjeli zaboraviti i bili nam ustvari naklonjeni, dočekali su nas s nevjericom.

Svi se mi živo sjećamo tog vremena, tako snažno doživljenog i proživljenog kao nijednog drugog vremena dosad. Vremena u kojem smo u najtežem trenutku ostali sami. Vremena u kojem vlastitu sudbinu nismo ispustili iz ruku, iako su nam pod bremenom pokatkad zaklecala koljena. Mi, narod kojeg su drugi htjeli zaboraviti, nismo zaboravili svoju prošlost i čvrsto smo vjerovali u svoju budućnost. Za slobodu smo bili spremni podnijeti teške žrtve i velika odricanja. A žudili smo za slobodom, jer smo samo na slobodi mogli pokazati svoju vrijednost i dokazati kako se Hrvate ne smije i

ne može zaboraviti. Zato smo branili slobodu iako ostavljeni od svih i odbranili ju na čudo mnogih, jer nismo imali oružja. Mi Hrvati smo se branili srcem.

Onda su počeli pristizati prijatelji i pomogli su nam. I protivnici naše nezavisnosti su uvidjeli da nije dosta jedva jedan ljudski vijek trajanja nekakve Jugoslavije kako bi se izbrisalo 14 stoljeća. Svijet je priznao Hrvatsku. Tada još malobrojnim prijateljima hvala na pomoći. Mi međutim znamo da smo samo mi sami svojom voljom, čvrstinom i žrtvovanjem izborili priznanje.

Odahnuli smo, ali ne za dugo, jer priznate države ne moraju nužno biti i samostalne. Pošto horde srpskog agresora nisu mogle Hrvatsku grubom silom baciti na koljena, pokušali su ju svjetski moćnici uloviti u fino ispletenu mrežu UNPROFOR-a, međunarodnih konferencija s licemjernim lordovima, škrtih međunarodnih banaka, iznenadnom silnom brigom za ljudska prava i slobodu medija, uz istovremeno zaboravljanje prava prognanika i izbjeglica. Da bi se izvukla iz te mreže, Hrvatska opet vlastitim snagama reformira gospodarstvo i jača obrambenu moć. Hrvatski radnik strpljivo čeka poboljšanje standarda, prognani ne gube nadu u povratak, a hrvatski vojnik je dokazao vrhunsku spremnost. Hrvatska politika nastupa samosvjesno, jer čvrsto držimo sudbinu u svojim rukama.

Znači li to da neće biti brzog rješenja opet s neke konferencije ? Moramo li se oslanjati na vlastite snage za duže vrijeme ? Danas, nakon 5 godina teških iskušenja jasno nam je da je to jedini mogući put. Mnoga iskušenja nas još čekaju i trebat će nam još pet a možda i više godina, dok im ne bude kraj. Ali oslanjanjem na vlastite snage, nitko nam drugi ne može mijenjati smjer ili pomicati cilj, tek možda usporavati tempo.

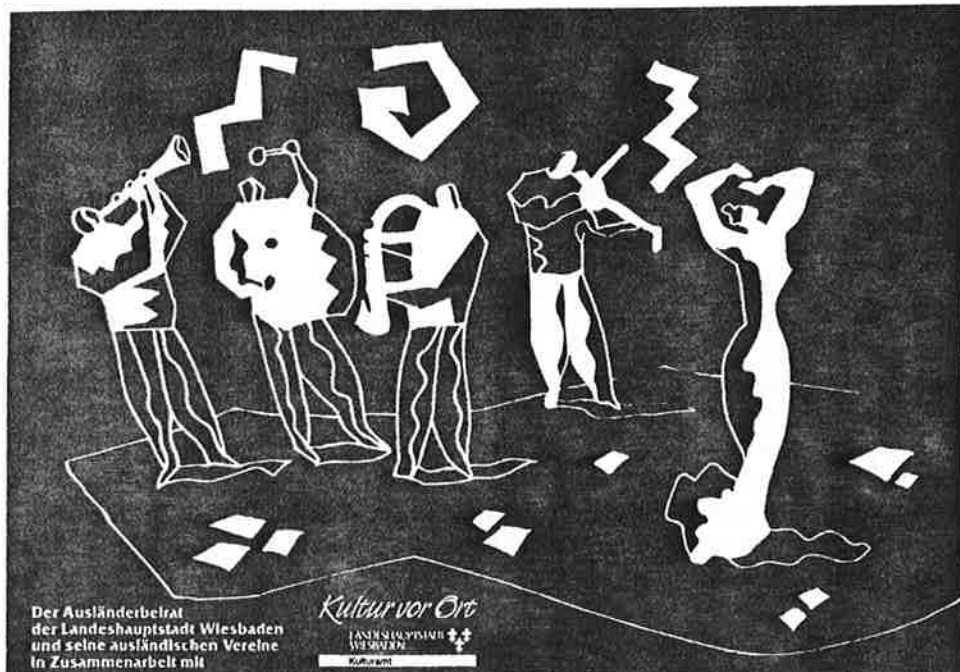
MEDJUNARODNI LJETNI SUSRETI

Ljetni festival Vijeća stranaca održan 10. srpnja 1995. u Wiesbadenu, Marktplatz

Kao i svake godine, Vijeće stranaca grada Wiesbadena je i ove godine upriličilo ljetni festival na kojem se susreću razne kulture i predstavljaju se njemačkom gradjanstvu. Hrvati su i ovaj put bili brojno predstavljeni, a medju njima naravno i Hrvatska kulturna zajednica. Osim već obvezne ponude poslastica iz hrvatske kuhinje i suncem oplemenjenih hrvatskih vina HKZ je posjetiteljima nudila kulturni program i turističke obavijesti i prospekte.

U kulturnom programu nastupili su Thomas Kosmidis i Gabrijela Fijala i izveli izbor hrvatskih pjesama. Njih dvoje su, prvi svojim glasom a druga svojom osjećajnom glazbenom pratnjom, naveli hrvatski dio gledatelja da „pomognu“ i svi zajedno zapjevaju drage melodije. Ples dviju mladih Hrvatica skladno je upotpunio uspješni hrvatski nastup.

Uspjeh je dakako i to da su mnogi pomagači zajedničkim snagama puno doprinjeli pri postavljanju, održavanju i opskrbi štanda HKZ-a jelom i pićem, na čemu im predsjedništvo srdačno zahvaljuje.

Ivek Milčec, dugogodišnji predsjednik hrvatskog kulturnog društva "Vladimir Fran Mažuranić" iz Berlina te zauzeti djelatnik niza drugih društava i inicijativa, javio nam se - pričom. S Ivekom Milčecom uspješno smo suradjivali na mnogim točkama društvenog rada pa zato sada srdačno zahvaljujemo i pozdravljamo sve članove i prijatelje "Mažuranića" u Berlinu.

Fotoznan: prijatelji;
ovu sam priču napisao za "Kijec", pa
ako zadovoljava, niske je.
Juce uspjeha u radu uz srdačan pozdrav
Vaš Ivek

KRUH BABE MARE
Priča s prve crte bojišnice

Malo podvelebitsko selo Zrikavce napustila je većina seljana na samom početku četničke agresije. Prva crta bojišnice bila je nedaleko zadnjih seoskih kuća pa tako u selu ostade tek nekoliko staraca koji ne htjedoše napustiti svoj dom. Nekoliko dana pred Uskrs četnici pojačaše pješачke napade na selo ne bi li i ono malo preostalih stanovnika natjerali u bijeg. Na neprijateljskoj su se strani nalazili mnogi iz susjednog sela Opančići pa su točno znali tko je ostao u selu; ta poznali su svaku kuću i svaki grm.

Velebitski je zrak hladan i oštar pa nije nikakvo čudo ako u travnju padne snijeg. Tako je bilo i ovog Uskrsa pa četnici, misleći iznenaditi hrvatske branitelje, napadaše svim raspoloživim snagama Zrikavce. Oko podneva, u vrijeme najžešćih četničkih napada, selom se počeo širiti divan miris pečenog kruha. Ledeni velebitski vjetar nosio je miomiris na sve strane, pa tako i do četnika na neprijateljskoj strani bojišnice. I gle čuda! Što je miris kruha postajao jači, napadi agresora postajali su sve slabiji. S prvim mrakom nastade tako potpun mir i tišina. Najednom iz kućice, stisnute uz veliku stijenu, izidje starica noseći dvije pune košarice još toplog, mirisnog kruha pa se uputi prema hrvatskim braniteljima na prvoj crti bojišnice. Jednu košaricu, onu veću, ostavi njima, a drugu, ne misleći na opasnost, ostavi na "ničijoj zemlji" kako bi i neprijatelji pojeli komad toplog, mirisnog kruha. "Nije baba Mara nekrštena duša", procijedi starica sebi u bradu te se uputi strmom stazom prema proplanku na kojem je stajala crkvice sv. Marije.

Ivek
Ivek Milčec

IZ TISKA

Izložba hrvatskih slika

WIESBADEN - Izuzetno aktivna Hrvatska kulturna zajednica iz Wiesbadena priređuje sutra još jednu kulturnu priredbu: likovnu izložbu djela suvremenih hrvatskih autora. Otvorenje je u 19 sati u prostorijama Roncalli-Hausa, u Friedrichstr. 26-18. Ljubitelji umjetnosti imat će priliku razgledati ulja na platnu, akvarele, crteže i grafike vrhunskih hrvatskih majstora: Branka Bahuneka, Vasilija Jordana, Zlatka Price, Davora Hirzina, Đure Pulitike, Zlatka Kečeka, Pvala Kuljiša, Vaska Lipovca, Bruna Paladina, Matka Trebotića i Matije Grgurevića. Tom će prigodom biti obilježena i 160. obljetnica hrvatske himne i izložene knjige hrvatskih izdavača. Gost večeri Thomas Kosmidis otpjevat će nekoliko hrvatskih pjesama. Publici će biti predstavljen i projekt Hrvatske književnosti za mladež u 25 knjiga, koji u listopadu izlazi iz tiska, a priređuje ga izdavačka kuća »Lijepa naša« iz Wuppertala. (mk)

Večernji list ČETVRTAK, 27. IV. 1995.

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA WIESBADEN

Druženje se nastavlja

WIESBADEN - Hrvatska kulturna zajednica u Wiesbadenu s punim opravdanjem nosi taj naziv. Osim organiziranja kulturnih domjenaka i druženja, Udruga izdaje i glasnik »Riječ«. U njemu izvješćuje o svojoj djelatnosti i planovima te objavljuje razgovore s iseljenicima i istaknutim njemačkim građanima, donosi prikaze novih knjiga, izvješća o hrvatskim skupovima, sjećanja prognanih na zavičaj te razne vijesti. U pojedinim brojevima »Riječi« može se pročitati i o mogućnostima ulaganja u domovinu, solidarnom prikupljanju novca, radu Hrvatskog svjetskog kongresa i dr. Ovomu glasilu, zaključiti je po njegovu sadržaju, nije namjera prvenstveno izvještavati, nego budi trag o Hrvatima »pod tuđim nebom« i spona koja ih povezuje.

Radna skupina za povijest i politiku HKZ-a Wiesbaden najmanje jednom mjesečno pronalazi razlog za okupljanje. Ponekad se raspravlja o aktualnim zbivanjima, ili su pak na redu unaprijed dogovorene teme. Pritom se surađuje i s wiesbadenskom Hrvatskom katoličkom misijom i drugim hrvatskim udrugama. Primjerice, u prostorijama misije polovinom se ožujka tematski razgovaralo o životu i djelu Alojzija Stepinca. Potkraj travnja u predvorju Caritasa organizirana je izložba suvremenog hrvatskog slikarstva i knji-

ga, a odmah zatim u Pariser Hoftheatru HKZ je ugostio Poetsko kazalište »Igre vjehtra« iz Berlina, čiji redatelj Nikša Eterović i glumačka skupina, uz glazbenu pratnju, njeguju stihove Tina Ujevića.

U lipnju će HKZ sudjelovati na Međunarodnoj ljetnoj proslavi grada Wiesbadena, a u kolovozu će mladi boraviti u Novom Vinodolskom, u Ljetnoj školi hrvatskoga jezika i kulture te na Rabu s hrvatskim izviđačima. U jesen će se održati glazbena večer s klapom »Galija« iz Zadra.

Vodi se briga i o njegovanju hrvatske glazbe kod mladog naraštaja. Dječji tamburaški orkestar sastaje se svakoga utorka, a ponedjeljkom, pak, mladići treniraju košarku. Predsjedništvo se sastaje jednom mjesečno, u Friedrichstr. 24, a sastancima mogu biti nazočni svi članovi HKZ-a.

U svakom broju »Riječi« mogu se naći imena s brojevima telefona članova Predsjedništva, kao i uvodni tekst s kojim se potiče i poziva na druženje. Za takav rad valja zahvaliti onima koji ga podržavaju, ali još više kreativnim članovima Predsjedništva HKZ: predsjednici Biserki Andrijević, Maji Runje, Mariji Crnčić, Marijanu Batiniću, Mariji Begić, Brigiti Bekić, Anti Marinciću, Željku Žigriću, Mati Zugađu, Zvonku Oslakoviću te Ivi Andrijeviću.

M. Koritnik

Večernji list SRIJEDA, 24. V. 1995.

O B A V I J E S T I

Ljetna proslava SPD-a Wiesbaden

02.09.1995. od 10 do 21 sat, Alter Friedhof, Wiesbaden ;/štanđ i program/.

Izlet članova i prijatelja

03.09.1995. od 14 do 21 sat, izletište Platte, Wiesbaden; /roštilj/.

Prof.dr. Zdravko Tomac, Zagreb - Aktualni politički razgovori

09.09.1995. Katolička kuća "Roncalli-Haus", Friedrichstr.26-28, Wiesbaden; /predavanje, razgovor/.

N O V I Č L A N O V I

Novi članovi Hrvatske kulturne zajednice su:

Kirstin Ribarić i
Marin Ribarić.

Srdačno pozdravljamo nove članove i veselimo se zajedničkom radu.

K U M S T V A

U ovom trenutku Hrvatska kulturna zajednica brine, u suradnji s više njemačkih i hrvatskih dobrotvornih organizacija te građanskih inicijativa, za šezdesetak djece u Hrvatskoj te u Bosni i Hercegovini. Djeca i njihove obitelji primaju mjesečnu pomoć od 50.- do 100.- DM. Broj kumstava i dalje raste.